

Instytut Archeologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
jacek.gackowski@umk.pl

Jacek Gackowski

TORUŃSKIE SPOTKANIE ZESPOŁU BADAŃ
NAD ZJAWISKIEM MASOWEGO DEPONOWANIA DÓBR,
TORUŃ, 17 MAJA 2024 ROKU

W dniu 17 maja 2024 roku¹ w siedzibie naszego Instytutu odbyło się ósme spotkanie Zespołu Badań nad Zjawiskiem Masowego Deponowania Dóbr. Zebranych powitał i zarysował program toruńskiego spotkania Dyrektor Instytutu prof. dr hab. Wojciech Chudziak (ryc. 1). Podczas jednodniowych obrad ogłoszono 10 referatów dotyczących problematyki skarbów przedmiotów metalowych składanych od eneolitu po wczesne średniowiecze². W konferencji wzięło udział ponad 80 osób, w tym archeolodzy z naszego Instytutu, z wydziałów i instytutów archeologii z kilku innych uczelni oraz z Polskiej Akademii Nauk, przedstawiciele służb konserwatorskich, a także muzealnicy z regionu kujawsko-pomorskiego i Polski Północnej. Nie zabrakło studentek i studentów archeologii z naszego macierzystego Instytutu oraz z kilku ośrodków akademickich Polski. W spotkaniu uczestniczyli pomysłodawcy cyklu spotkań „skarbowych”: dr Marcin Maciejewski i dr Kamil Nowak³ oraz wybitny badacz skarbów pradziejowych epok metali prof. dr hab. Wojciech Blajer z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego (ryc. 2). Nasze zaproszenie przyjął również Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy prof. dr hab. Jacek Woźny, powszechnie znany archeolog zajmujący się m.in. epoką brązu i wczesną epoką żelaza. Głównym

¹ Niniejsza informacja, zamieszczona w bieżącym 41. tomie „AUNC. Archeologia”, powinna trafić do tomu wcześniejszego naszego czasopisma, dotyczy bowiem wydarzeń z 2024 roku. Redakcja przeprosza naszych czytelników za to opóźnienie.

² Program konferencji jest zarchiwizowany na stronie Instytutu Archeologii UMK: <https://www.archeologia.umk.pl/?id=33763> [dostęp: 12.09.2024].

³ W czasie krystalizowania się pomysłu cyklicznych spotkań obaj byli związani z Instytutem Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego.



Ryc. 1. Przywitanie uczestników toruńskiego spotkania przez Dyrektora Instytutu Archeologii prof. dr. hab. Wojciecha Chudziaka (fot. W. Ochotny)

Fig. 1. The participants of the Toruń meeting welcomed by Director of the Institute of Archaeology Professor W. Chudziak, PhD (photo by W. Ochotny)



Ryc. 2. Jednym z moderatorów konferencji był prof. dr. hab. Wojciech Blajer (fot. W. Ochotny)

Fig. 2. One of the conference moderators was Professor W. Blajer, PhD (photo by W. Ochotny)

pretekstem do zorganizowania toruńskiego spotkania było odkrycie z Papowa Biskupiego koło Chelmna, gdzie w 2023 roku w obrębie przestrzeni dawnego jeziora ujawniono kilkaset przedmiotów z brązu odnalezionych w kontekście licznych nieskremowanych ludzkich kości. Pierwsze efekty archeologicznej prospekcji tego miejsca zostały już opublikowane⁴, a podczas konferencji, oprócz zaprezentowania problematyki tego interesującego stanowiska (zarówno w aspekcie archeologicznym, jak i konserwatorskim oraz paleośrodowiskowym), zarysowano plany dalszych prac badawczych (Jacek Gackowski, Piotr Niemcewicz, Arletta Piasecka, Andrzej Podgórski). Kolejni referenci prezentowali zagadnienia związane z depozycją skarbów wyrobów metalowych już na przełomie epok kamienia i metali (Kamil Adamczak), następnie w starszej i środkowej epoce brązu (Piotr Fudziński, Filip Gałas, Grzegorz Szczurek, Marcin Krzepakowski, Grzegorz Gmyrek, Maciej Kaczmarek), na przełomie epok brązu i żelaza oraz wczesnej epoki żelaza (Kamil Nowak, Paweł Gan, Magdalena Przymorska-Sztuczka, Łukasz Szczepański, Jacek Gackowski), w okresie przedrzymskim i wpływów rzymskich (Mateusz Sosnowski, Olaf Popkiewicz) oraz we wczesnym średniowieczu (Wojciech Chudziak, Piotr Błędowski, Ryszard Kaźmierczak, Marcin Weinkauff, Józef Bednarczyk, Dorota Malarczyk, Adam Musiałowski, Paweł Szczepanik). Integralną częścią konferencji była okolicznościowa wystawa prezentująca niektóre artefakty metalowe omawiane w trakcie obrad (ryc. 3). W przygotowanie spotkania i sprawny jego przebieg aktywnie włączyła się grupa kilku doktorantów, studentek i studentów archeologii z naszego Instytutu, za co – w imieniu organizatorów z Katedry Prahistorii IA UMK – składamy im serdeczne słowa podziękowania. Końcowym akcentem uczestnictwa w konferencji była wspólna pamiątkowa fotografia wykonana przed wejściem do Instytutu (ryc. 4).

⁴ J. Gackowski, Ł. Kowalski, W. Lorkiewicz, A.M. Noryśkiewicz, M. Jankowski, D. Kamiński, P. Molewski, T. Purowski, B. Wagner, A. Garbacz-Klempka, G. Osipowicz, M. Przymorska-Sztuczka, A.P. Kowalski, M. Sosnowski, A. Podgórski, G. Szczepańska, *The Sacred Lake Project: preliminary findings from the Lusatian site of Papowo Biskupie, Poland*, *Antiquity. Project Gallery*, vol. 98 (398), 2024, s. 1–9 (<https://www.cambridge.org/core/journals/antiquity/article/sacred-lake-project-preliminary-findings-from-the-lusatian-site-of-papowo-biskupie-poland/0491CA34AAA1AC973FE78718BA574A4A>).



Ryc. 3. Niektóre z artefaktów metalowych prezentowanych podczas toruńskiego spotkania (fot. W. Ochotny)

Fig. 3. Some of the metal artefacts presented at the Toruń meeting (photo by W. Ochotny)



Ryc. 4. Uczestnicy spotkania przed wejściem do głównego budynku Instytutu Archeologii UMK (fot. W. Ochotny)

Fig. 4. The meeting participants in front of the entrance to the main building of the Institute of Archaeology, NCU (photo by W. Ochotny)

TORUŃ MEETING OF THE MASS GOODS DEPOSITION RESEARCH
TEAM, TORUŃ, 17 MAY 2024

On 17 May 2024, the Institute of Archaeology, NCU in Toruń saw the eighth meeting of the Mass Goods Deposition Research Team. The programme of the conference covered 10 lectures pertaining to hoards of metal items deposited from the Eneolithic (K. Adamczak), through the prehistoric ages of metal (P. Fudziński, F. Gałas, G. Szczurek M. Krzepakowski, G. Gmyrek, M. Kaczmarek, M. Sosnowski, O. Popkiewicz, P. Niemcewicz, A. Piasecka, A. Podgórski, J. Gackowski, K. Nowak, P. Gan., M. Przymorska-Sztuczka, Ł. Szczepański), to the early medieval period (W. Chudziak, P. Błędowski, R. Kaźmierczak, M. Weinkauff). The conference was attended by over 80 individuals, including archaeologists, conservators-restorers, and archaeometallurgists of universities and the Polish Academy of Sciences, monument preservation staff, and museologists from the region of Kuyavia-Pomerania and northern Poland. Other meeting participants included students from several Polish academic centres. An important part of this event was a commemorative exhibition of selected collections of metal artefacts that are part of recently unearthed group finds, presented during the lectures.